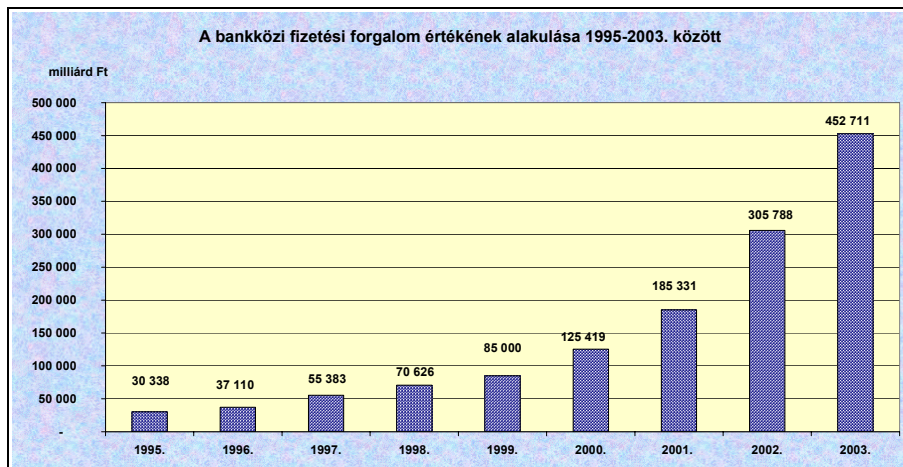

Bankközi fizetési és elszámolási rendszerek forgalma 2003-ban

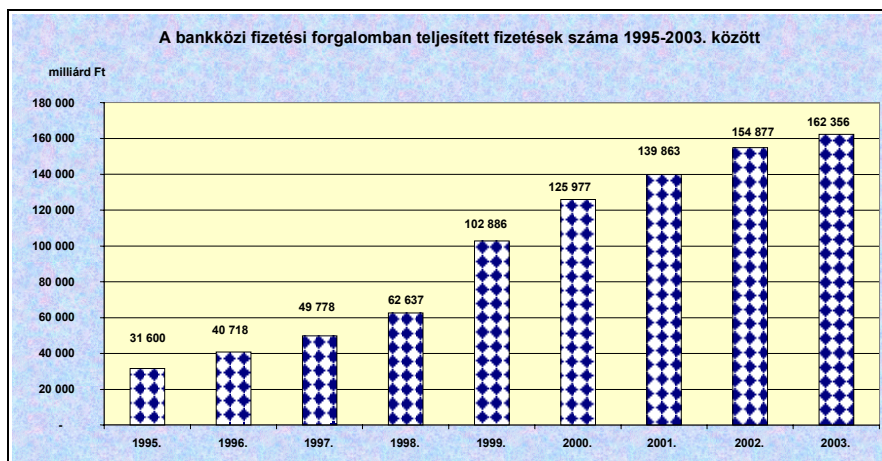
1. A bankközi forgalom alakulása és megoszlása a fizetési rendszerek között

A bankközi fizetési forgalom (a VIBER, az MNB számlavezető rendszere, valamint a BKR-ben teljesített fizetések) értéke **452 711 milliárd forintot** tett ki, amely az előző évinél **48,0 %-al** magasabb. A forgalomnövekedés lendülete mérséklődött, 2002-ben még 65,0 %-al nőtt a forgalom. A bankközi fizetési forgalom alakulását 1995-től kezdődően a következő grafikon szemlélteti (milliárd forintban).

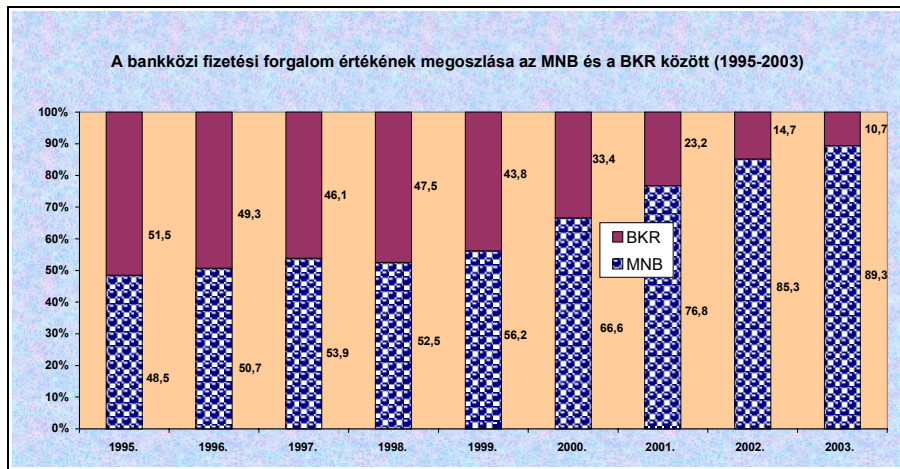
1. grafikon

A bankközi fizetési műveletek száma 2003-ban **162,4 millió**, **4,8 %-kal** nagyobb az előző évi tételszámnál (154,9 millió db). A következő grafikon 1995-től mutatja a műveletek mennyiségének növekedését, mely jóval mérsékeltebben változott, mint a forgalom értéke, az utóbbi mozgatórugója a pénzpiac alakulása, a volumen pedig elsősorban a készpénz nélküli fizetési forgalom elterjedését tükrözi.

2. grafikon

A pénzforgalom értékének 2003-ban már közel **90 %-át** az MNB rendszereiben számolták el. Ez az arány az 1995. évi 50 %-nál kisebb arányból fokozatosan változott az évek folyamán a következő ábra szerint.

3. grafikon

Az egyes rendszerek forgalmi értékének évről évre történő alakulását, illetve annak változását mutatja a következő tábla, melyben az MNB rendszereinek növekedése gyorsabb ütemű.

	2000.	2001.	2002.	2003.	Változás %		
	milliárd Ft				2001/2000.	2002/2001.	2003/2002.
BKR	41 905	42 985	45 074	48 456	102,6	104,9	107,5
VIBER	83 131	139 757	258 931	396 633	168,1	185,3	153,2
MNB ügyfél-	1 384	2 588	1 782	7 622	187,0	68,8	427,8
Összesen	126 419	185 331	305 788	452 711	146,6	165,0	148,0

1. tábla

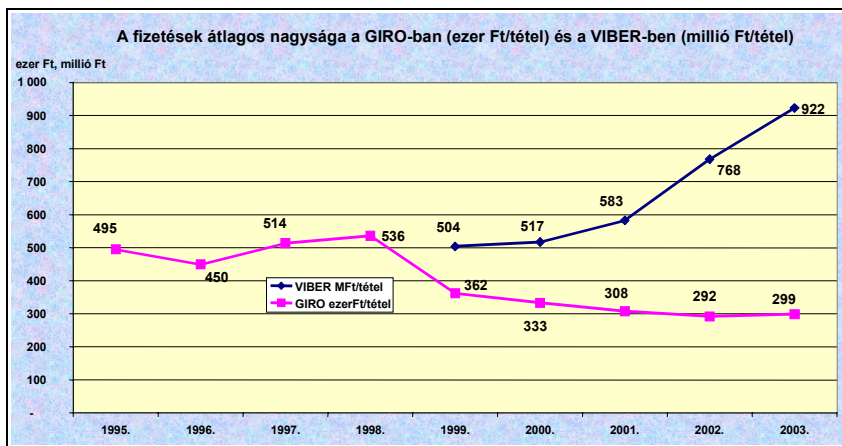
A megbízások számát tekintve a BKR szerepe meghatározó, ugyanakkor a volumennövekedés a VIBER-ben dinamikusabb (a VIBER forgalom tétele száma azonban elenyésző, a nagyobb dinamika az átlagot nem változtatja meg).

	2000.	2001.	2002.	2003.	Változás %		
	tételszám ezer db				2001/2000.	2002/2001.	2003/2002.
BKR	125 775	139 573	154 482	161 855	111,0	110,7	104,8
VIBER	159	240	337	430	151,0	140,7	127,3
MNB ügyf	43	50	58	71	116,6	116,0	122,5
Összesen	125 977	139 863	154 877	162 356	111,0	110,7	104,8

2. tábla

A rendszerek alapvető rendeltetésének megfelelően a BKR-ben a viszonylag kis egyedi értékű megbízások elszámolása történik, az átlagos tétel nagyság (ezer Ft/tétel!) csökkenő(majdnemstagnáló) tendenciát mutat, míg a VIBER (millió Ft/tétel!) esetében a növekedés változatlanul ugrásszerű a kiemelkedően nagy egyedi értékű tételek növekvő számának következtében.

A változást a következő grafikon mutatja.

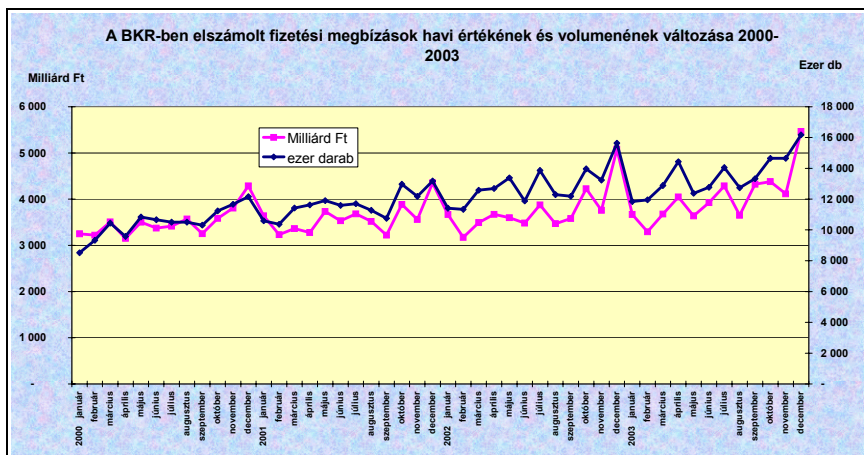

4. grafikon

2. Az egyes rendszerek főbb jellemző pénzforgalmi adatai

2.1 Bankközi Klíring Rendszer

A BKR-ben havonta teljesített fizetési megbízások értéke és darabszáma az utolsó négy évben enyhén emelkedő tendenciát mutat, éven belül erősen ingadozik, jellemzően az év végén alakul ki a legnagyobb havi forgalom. Ezt ábrázolja a következő grafikon.

5. grafikon

Jóllehet, hogy a fizetési megbízások értékének és tételszámának túlnyomó hányadát az egyszerű átutalások teszik ki (2003-ban 93,3 %, illetve 61,1 % a 2002. évi 94,1 % és 62,0 %-kal szemben), ennek aránya kismértékben, de folyamatosan csökken a csoportos átutalások javára (2003-ban 5,7 %, illetve 22,7 % a 2002. évi 4,9 %, illetve 22,3 %-kal szemben). Jelentős emelkedést mutat a GIRO közbeiktatásával a kincstári intézmények terhére elszámolt postai kifizetési utalványok száma is.

fizetések típusa	forgalom milliárd Ft			megoszlás %	tételszám ezer db			megoszlás %
	2001	2002	2003	2003	2001	2002	2003	2003
egyszerű átutalások	41 131	42 425	45 189	93,3	92 522	95 782	98 942	61,1
bankközi átutalások	29	28	2	0,0	0	0	0	0,0
csoportos átutalások	1 499	2 194	2 756	5,7	26 392	34 536	36 766	22,7
csoportos beszedések	88	107	128	0,3	19 960	21 719	22 935	14,2
egyéb megbízások	220	216	274	0,6	548	341	411	0,3
visszaútalások (reject tételek)	18	20	21	0,0	151	156	132	0,1
postai kifizetési utalványok	n.a.	84	87	0,2	n.a.	1 949	2 668	1,6
Bankközi Kliring Rendszer	42 985	45 074	48 456	100,0	139 573	154 482	161 855	100,0

3. tábla

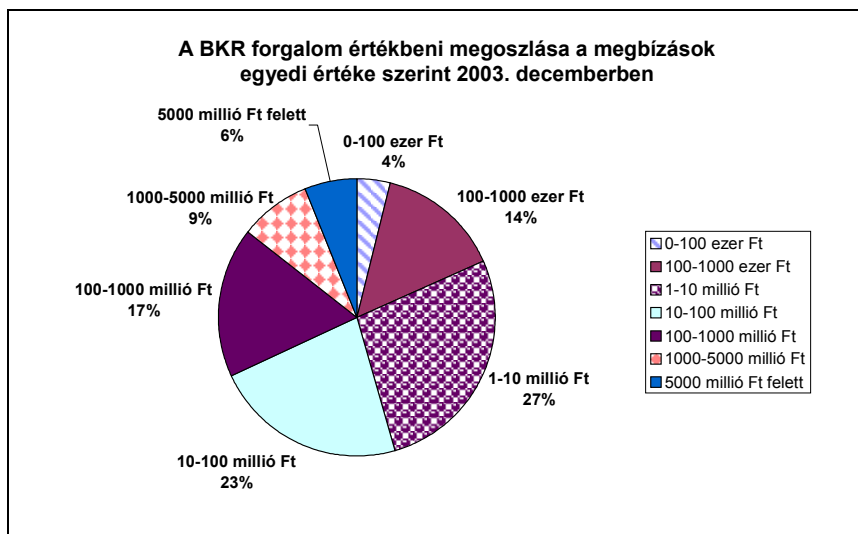
A BKR-ben a **koncentrációs ráta 56,77 %** (az öt legnagyobb fizetési forgalmat lebonyolító bank részesedése az össze forgalomból /2003. decemberi adatokból számolva/), jelentős változást nem mutat az előző évhez képest.

A BKR fizetési megbízások koncentrációja %							
mennyiség szerint				értéke szerint			
2000	2001	2002.	2003.	2000	2001	2002.	2003.
59,26	64,84	61,47	61,00	44,10	63,36	56,03	56,77

4. tábla

A BKR forgalom 83 %-át adja a 10 legnagyobb forgalmú bank (havi forgalmuk 150-950 milliárd forint között van), tételszámban ez a forgalom 86 %-át jelenti (havi 300-2 300 ezer darab tételszám bankonkénti teljesítésével).

Változatlanul a bankok döntése, hogy a fizetéseik teljesítésére melyik rendszert (BKR, VIBER) választják, nincs megkötés az elszámolandó megbízás egyedi értékére nézve. A következő ábrából jól látható, hogy a havi forgalom (értékben számított) 55 %-át azon fizetési megbízások teszik ki, melynek egyedi értéke 10 millió Ft felett van, ezen belül a forgalom 15 %-a esik az egymilliárd Ft-os egyedi értéket meghaladó kategóriába.

6. grafikon

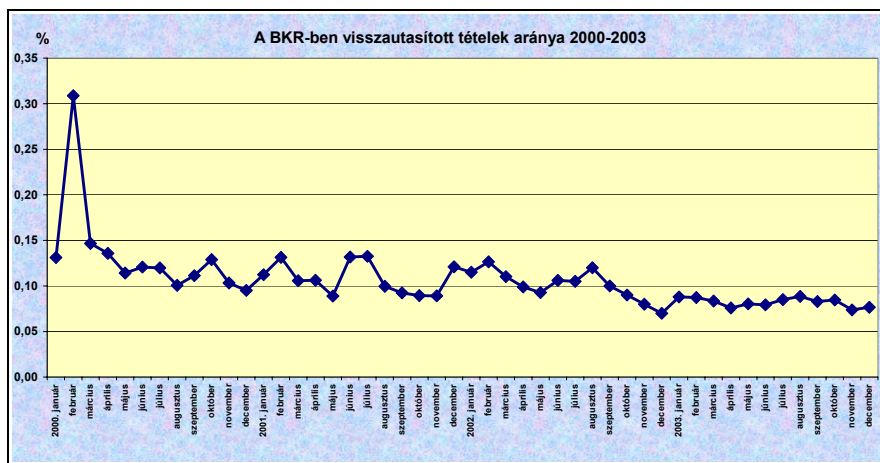
A havi forgalom tételszám szerinti megoszlása jól tükrözi, hogy a rendszer elsősorban a nagytömegű, de egyedileg alacsony értékű megbízások elszámolására szolgál: az

egymillió forint alatti tételek száma az összes tételszám 94 %-a. A következő táblázat az elmúlt 4 év decemberi forgalmának megoszlását, illetve annak változását mutatja.

Egyedi értékek	BKR forgalom volumene db				Változás %		
	2000. dec.	2001. dec.	2002. dec.	2003. dec.	2001/2000	2002/2001	2003/2002
0-1 millió Ft	7 555 228	8 069 893	8 519 805	9 192 223	106,8	105,6	107,9
1-5 millió Ft	333 525	358 982	403 973	447 876	107,6	112,5	110,9
5-10 millió Ft	44 331	48 171	55 031	60 534	108,7	114,2	110,0
10-100 millió Ft	33 828	36 697	42 014	46 064	108,5	114,5	109,6
100-500 millió Ft	2 744	2 735	3 084	3 174	99,7	112,8	102,9
500-1000 millió Ft	334	295	345	355	88,3	116,9	102,9
1000-5000 millió Ft	266	201	257	210	75,6	127,9	81,7
5000 millió Ft felett	16	23	23	28	143,8	100,0	121,7
összesen	7 970 272	8 516 997	9 024 532	9 750 464	106,9	106,0	108,0

5. tábla

A visszautasított fizetések aránya folyamatosan (évről évre) javuló tendenciát mutatott, 2002. szeptembertől az arányuk folyamatosan 0,1 % alatt volt.

7. grafikon

2003-ban a BKR napi **átlagos tételszáma 640 ezer darab** volt (2002-ben 615 ezer db/nap). Az éves csúcsonapon (2003. július 11-én) a fizetések száma **1 997 millió db** volt. A **napi átlagos forgalmi érték** ez évben **191,5 milliárd forint** volt (2002-ben 179,6 milliárd forint), az értékben mért csúcsonapon (2003. december 23-án) a forgalom **756,3 milliárd forint**, vagyis az átlag csaknem négyszerese volt.

2003-ban az éjszakai feldolgozások során 11 bank 24 alkalommal nem biztosított elegendő fedezetet a benyújtott fizetési megbízásokra, ezért **délelőtti sorlebontásra** kényszerült **198,8 milliárd forint** értékben, mely a 2002. évi sorban állások (21 alkalom) összértékét (14,6 milliárd Ft) **14-szeresen** haladja meg. Két esetben fordult elő, hogy a sorban maradó bank nem kezdeményezte a sor lebontását. Az elmúlt évben került bevezetésre a **késői küldés** lehetősége, ami azt jelenti, hogy a legkésőbbi befogadási időpont (02:00 óra) után is küldhető a rendszerbe megbízás külön díjazás fejében. A későn beküldött megbízások a sorban maradt tételekkel együtt kerülnek elszámolásra és teljesítésre délelőtt. Ezt a szolgáltatást 4 bank vette igénybe 6 alkalommal, **61,2 milliárd** forint forgalommal. Az esetenként sorra kerülő délelőtti feldolgozásokat foglalja össze a következő táblázat, a feldolgozás okát is megjelölve.

hónap	2000		2001		2002		2003		késői küldések	
	összege		összege		összege		összege		összege	
	száma	MFT	száma	összege MFT	száma	összege MFT	száma	összege MFT	száma	összege MFT
január	4	886	1	1 169	1	58	5	3 706		
február	-	-	3	101 985	3	2 905	-	-		
március	3	5 742	1	829	4	79	5	17 991		
április	1	653	2	927	2	1 117	1	1 156	2	3 606
május	1	3	-	-	1	23	2	1 827	1	13 181
június	-	-	1	1 900	1	999	4	6 396	1	23 296
július	-	-	1	2 878	2	53	2	166 688		
augusztus	1	1 368	2	1 443	3	1 638	1	816		
szeptember	1	293	3	7 154	1	1 228	1	10		
október	2	3 287	2	1 208	1	7	2	110		
november	-	-	2	581	1	721	-	-	-	-
december	2	1 128	3	6 854	1	5 797	1	52	2	21 122
Osszesen	15	13 360	16	126 928	21	14 623	24	198 752	6	61 205

6. tábla

2.2 Az MNB rendszereiben teljesített fizetések

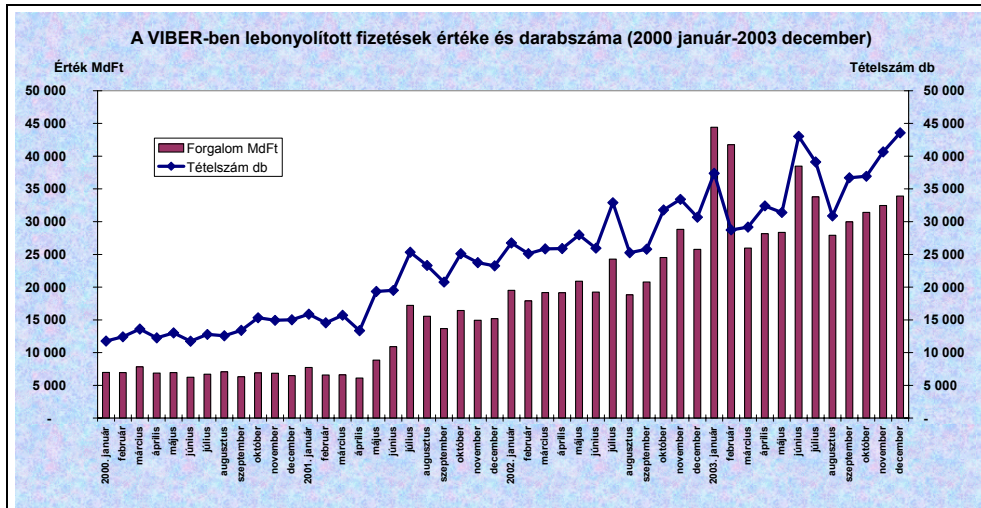
Megnevezés	2000. év			2001. év			2002. év			2003. év		
	értéke Md Ft	menyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	menyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	menyiség ezer db	átlag M Ft/db	értéke Md Ft	menyiség ezer db	átlag M Ft/db
VIBER tételek	82 131	158,8	517,3	139 757	239,8	582,7	268 931	337,3	767,6	396 633	430,0	922,4
- bankközi átutalások	43 757	70,8	618,1	90 357	121,4	744,5	209 431	190,3	1 100,3	317 484	249,5	1 272,5
- DVP tételek	14 627	46,0	317,9	19 896	59,1	336,4	23 883	79,3	301,2	32 166	93,5	343,9
- ügyfél tételek	1 789	9,0	198,9	13 700	35,2	388,7	9 943	45,1	220,5	10 445	65,1	160,4
- jegybanki és egyéb tételek	21 958	33,0	665,5	15 805	24,1	656,0	15 674	22,6	692,9	36 537	21,8	1 673,6
Egyéb nem valós idejű tételek	1 384	42,9	32,3	2 588	50,0	51,8	1 782	58,0	30,7	7 622	71,4	106,8
- jegybankkal kötött FX ügyletek	825	34,3	24,0	1 975	37,7	52,3	462	48,4	9,5	1 092	63,0	17,3
- betéti elhelyezés a jegybanknál	236	0,7	357,8	235	0,7	321,7	553	1,2	477,0	3 411	1,5	2 233,8
- egyéb tételek	323	7,9	40,9	379	11,5	32,9	766	8,4	91,4	3 118	7,0	445,4
MNB forgalom összesen	83 515	201,7	414,2	142 346	289,8	491,2	260 713	395,3	659,5	404 255	501,4	806,3

7. tábla

2.2.1. A VIBER

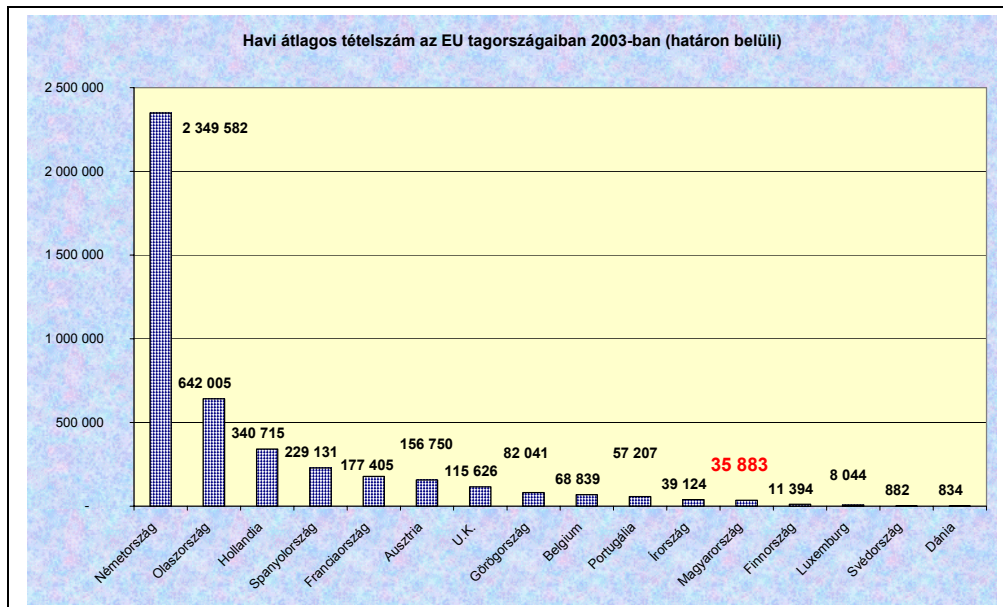
A VIBER-nek 2003. végén 36 tagja volt, kettővel kevesebb az előző évinél.

A valós időben teljesített fizetések száma 2003-ban **430,0 ezer db** volt, mely összesen **396,6 billió (ezer milliárd) forint** forgalmat jelent. Ez az előző évhez képest jelentős növekedésnek számít: a 2002. évi forgalmat (337,3 ezer db) tételszámban 27,3 %-kal, értékben (2002-ben 258,9 billió forint) 53,2 %-kal haladja meg. A következő grafikon a 2000-2003 közötti havi forgalom értékét és tételszámát mutatja.

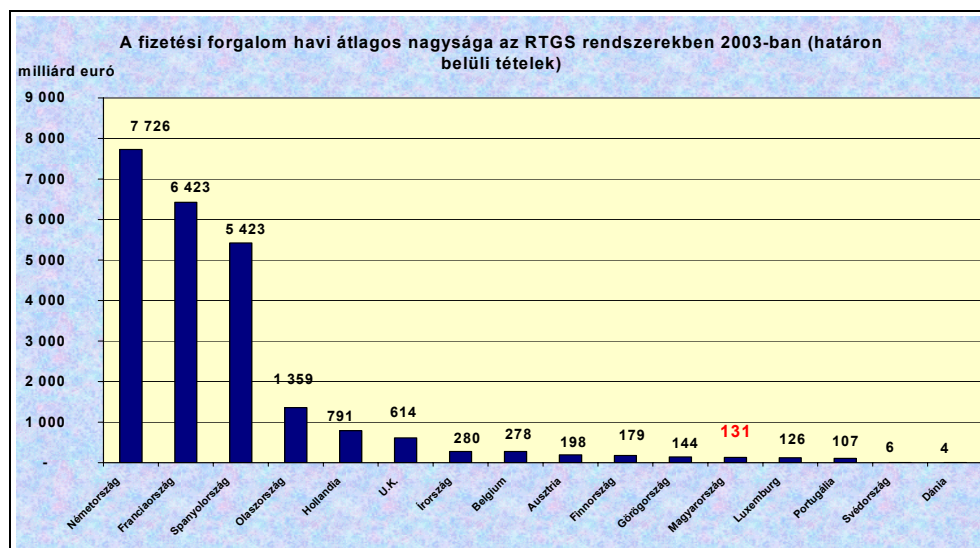
8. grafikon

A havonta teljesített 29-43 ezer megbízás (átlagosan 35,8 ezer) 2003-ban a TARGET tagországok RTGS rendszereinek belföldi (domestic) euró forgalmának mezőnyébe helyezve az utolsó harmadnak felel meg, 2 euróvezeti tagország belföldi (euró) forgalma kisebb tétele számú csak a VIBER-nél. Ez látható a következő ábrán.

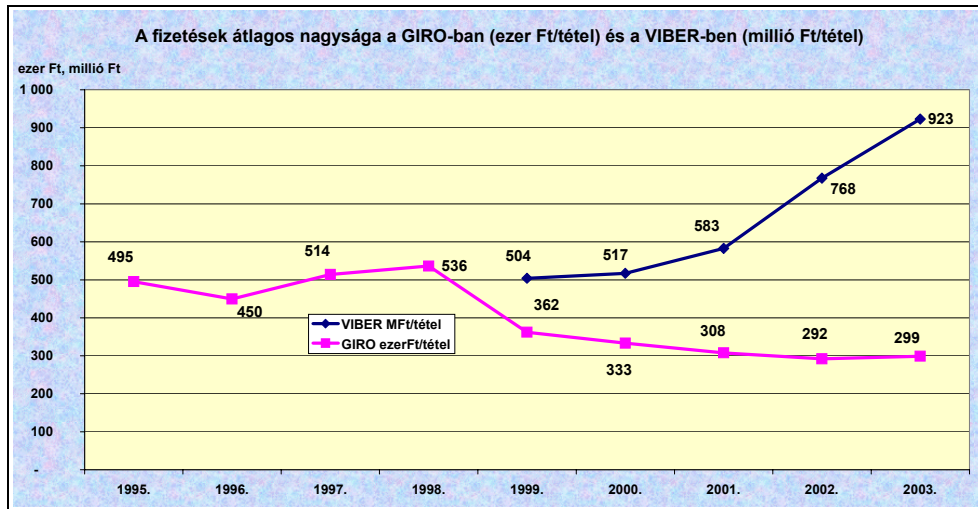
9. grafikon

A havi forgalom (milliárd euróban számított) értékét tekintve szintén 2 euróvezeti tagország RTGS rendszere bonyolít le a VIBER-nél kisebb havi forgalmat.

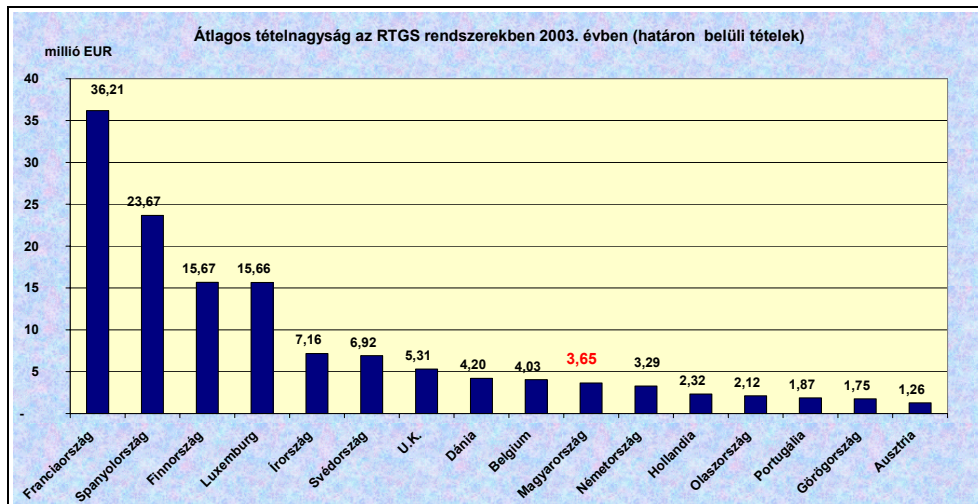
10. grafikon

A fizetési megbízások átlagos nagysága a korábbi évek tendenciáját követve nő a VIBER-ben (923 millió Ft/tétel), miközben stagnál a BKR-ben (299 ezer Ft/tétel).

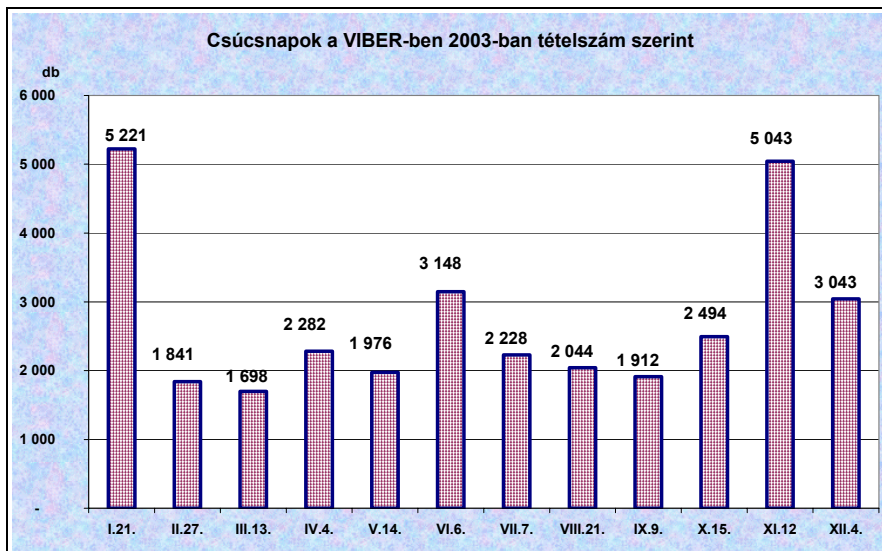
11. grafikon

A fenti tendenciának köszönhetően az EU tagországok RTGS rendszereihez képest a belföldi forgalomban a 3,65 millió euró/tétel a VIBER esetében azt jelenti, hogy 6 országot előzünk meg.

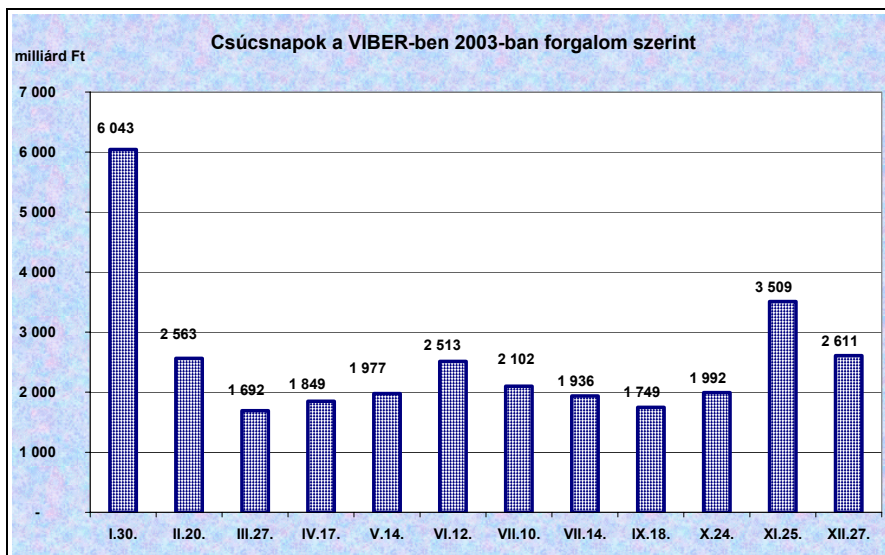

12. grafikon

A VIBER-ben az **átlagos napi tételszám 1 698 db** volt 2003-ban (2002-ben 1 344 db). A napi **átlagos forgalmi érték 1 567,6 milliárd Ft** volt (2002-ben 1 031,6 milliárd Ft). Az év folyamán a legmagasabb tételszámot 5 221 db-ot január 21-én (2002-ben november 21-én 2 414 db-ot) mérték, értékben pedig január 30-a volt a csúcspann 6 043 milliárd Ft (2002-ben november 25-én 2 241 milliárd Ft) forgalommal. A 2003. évi havi csúcstértékeket mutatja a következő két grafikon.

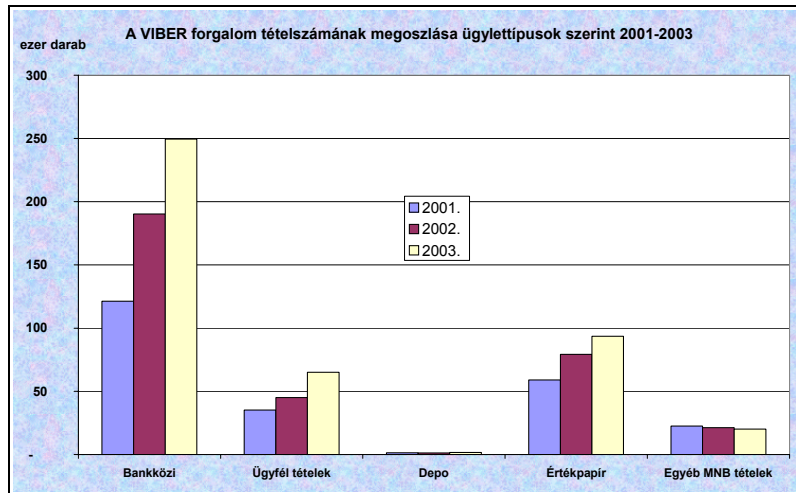

13. grafikon

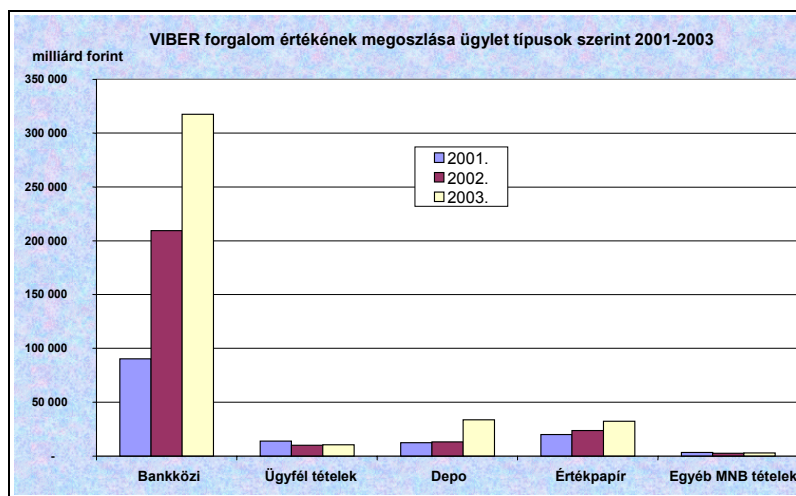

14. grafikon

A VIBER-ben legnagyobb tételszámban és értékben a bankközi pénzügyi ügyletekhez kapcsolódó fizetési megbízások kerülnek teljesítésre, a növekedési ütem is e tételek esetében a legdinamikusabb (értékben 51,6 %, tételszám szerint 31,1 %) az előző évhez képest. 44,5 %-os tételszám növekedés következett be az ügyfélmegbízások esetében, ugyanakkor mindössze 5,1 %-kal nőtt az ügyfelek által kezdeményezett fizetések értéke. A jegybanknál elhelyezett betétek értéke 2003-ban a 2002-höz képest 51,6 %-kal nőtt a 2003. januári forint elleni spekuláció következtében kialakult likviditásbőség következtében. A betételhelyezések száma 22,1 %-kal nőtt a vizsgált időszakban. Az értékpapír ügyletek esetében a tételszám növekedése számottevő (34,7 %). Az ügylettípus szerinti megoszlás változása látható a következő két grafikonon.

15. grafikon

16. grafikon

A VIBER-ben teljesített tételek átlagos nagysága (922,4 millió Ft/tétel) az előző évhez képest 20,2 %-kal nőtt, az ügylettípusok közül a jegybanki betétek átlagos egyedi értéke nőtt legnagyobb mértékben (112,4 %-kal).

Átlagos tétel nagyság (millió Ft/tétel)						
Ev	Bankközi	Ügyfél tételek	Depo	Értékpapír	Egyéb MNB tételek	Osszesen
2001.	744,29	389,20	8 317,76	336,65	147,95	582,81
2002.	1 100,53	220,47	9 673,85	301,17	124,82	767,66
2003.	1 272,48	160,45	20 550,49	344,02	135,91	922,40

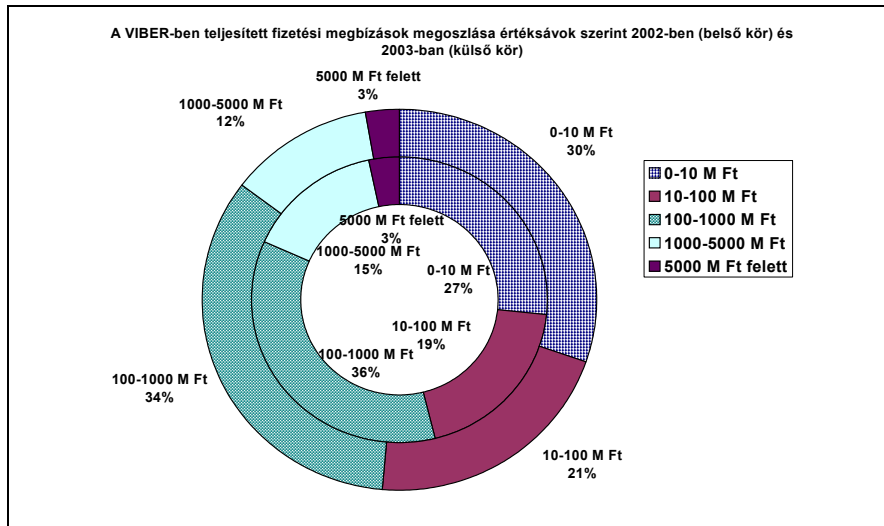
8. tábla

A VIBER-ben a fizetési megbízások koncentrációja tételszám szerint kisebb, mint a BKR-ben: az öt legnagyobb tételszámmal rendelkező bank az összes forgalom 50,9 %-át adja (a BKR-ben ez az arány 61 %), a forgalom értéke szerinti koncentráció 57,8 %, közel azonos a két rendszerben.

A VIBER fizetési megbízások koncentrációja %							
mennyiség szerint				értéke szerint			
2000	2001	2002.	2003.	2000	2001	2002.	2003.
47,08	46,86	47,90	50,92	43,36	58,20	58,72	57,78

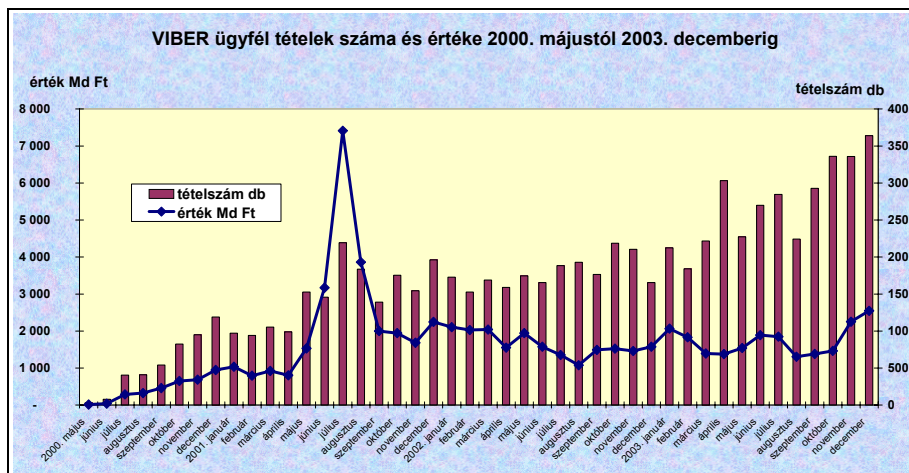
9. tábla

A különböző összegű megbízások forgalmi részesedését tekintve megállapíthatjuk, hogy az alacsony (10 millió forint alatti) sávba eső fizetések aránya fokozatosan nő (27 %-ról 30 %-ra), míg a magasabb sávokban (az 1-5 milliárd forint közötti tételek aránya 15 %-ról 12 %-ra) csökkent, a forgalom 51 %-át a 100 millió forint alatti tételek adják ki. Ezt a változást szemlélteti a következő ábra.

17. grafikon

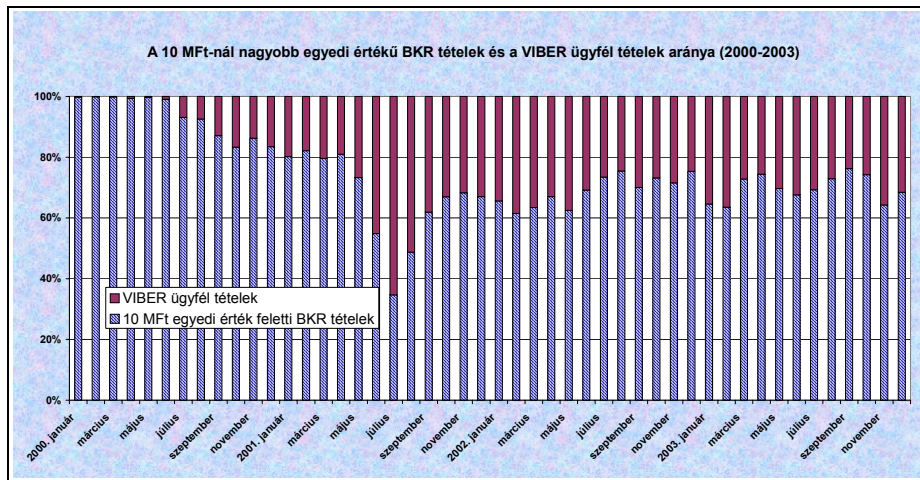
A bankok ügyfelei által kezdeményezett fizetések száma (65,1 ezer db) némi ingadozással emelkedő tendenciát mutat, számuk az előző évhez (45,1 ezer db) képest 44,3 %-kal emelkedett. A forgalom értékében (2003-ban 10 445 milliárd Ft, az előző évi 9 943 milliárd forinttal szemben) mért növekedése szerényebb (5,0 %). A havonkénti forgalom és tételszám változása látható a következő grafikonon.

18. grafikon

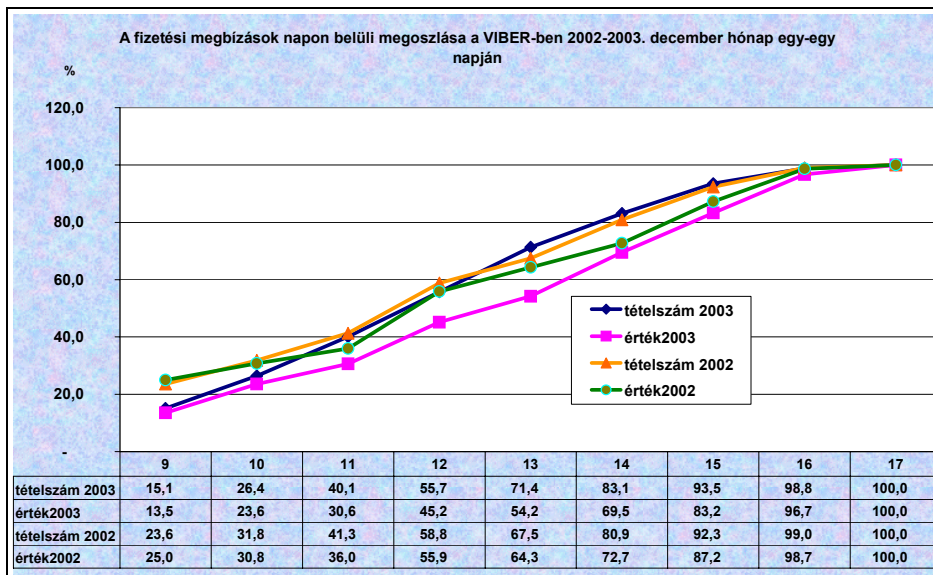
A VIBER-ben és a BKR-ben összesen **95 567 ezer db nagyértékű, illetve sürgős ügyfél átutalás** teljesült 2003-ban, melyből 65 ezer db került a valós idejű rendszerbe. A 10 millió forint egyedi értéket meghaladó fizetési megbízások forgalmi értékének változatlanul csak mintegy 30 %-a teljesül a valós idejű rendszerben. A két rendszer közötti (értékben számított) megoszlás havonkénti alakulását mutatja a következő grafikon.

Comment: A számok nem stimmelnek.

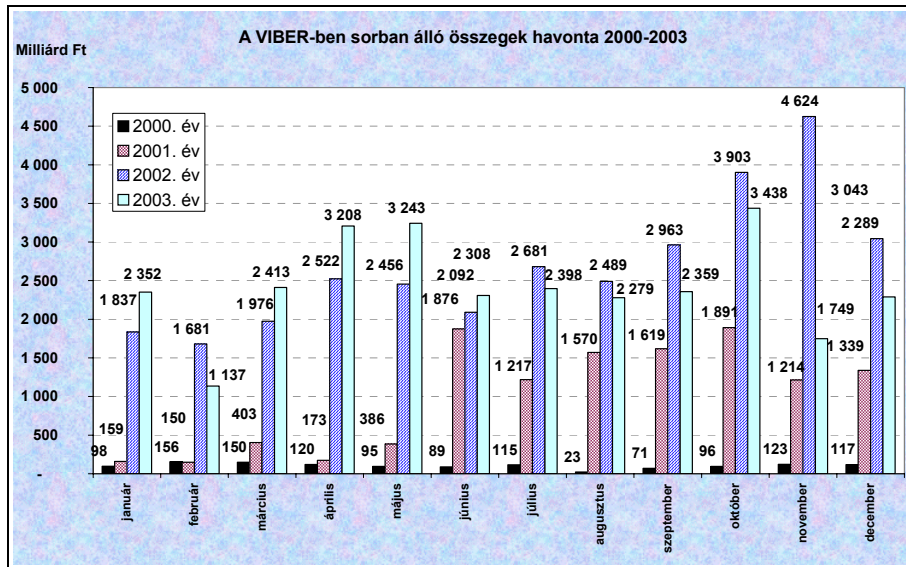
19. grafikon

Folytatódik az a tendencia, hogy a fizetési megbízások kiegyenlítése az üzemidőn belül a későbbi órákra tevődik (a tételek 55,7 %-át számolták el déli 12 óráig az előző évi 58,8 %-kal szemben, értékben számítva ezek az arányok 45,2 %, illetve 55,9 %). 2003-ban lényegesen megszorodott az egyes VIBER tagok kérésére elrendelt üzemidő meghosszabbítások száma. Ennek nyomán került sor 2004-ben az üzemidő-hosszabbítás szabályainak megszigorítására.

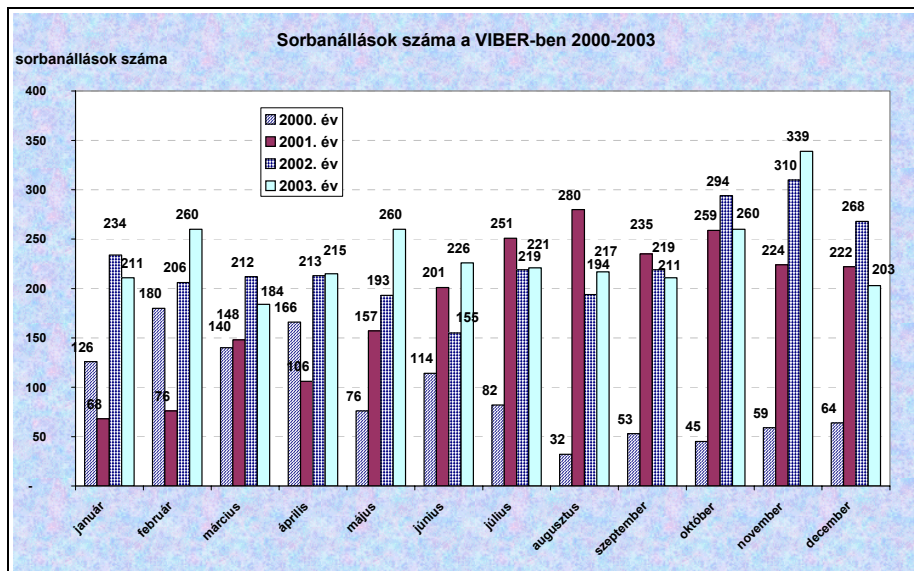
20. grafikon

A kimutatások¹ szerint a **sorban állások gyakorisága** (2003-ban kétezernyolcszáz esetben keletkezett sor) - a korábbi évek tendenciájának megfelelően - kismértékben (3 %) **növekedett**. A sorban álló fizetési megbízások összege (29 ezer milliárd Ft) 10 %-al csökkent 2002-höz képest. A fedezet megteremtése az üzleti nap végéig minden esetben megtörtént, a sorban álló tételek napvégi törlésére nem volt példa. A következő két grafikon a sorban álló összegek és a sorban állások számának változását mutatja havonkénti bontásban az elmúlt négy évben.

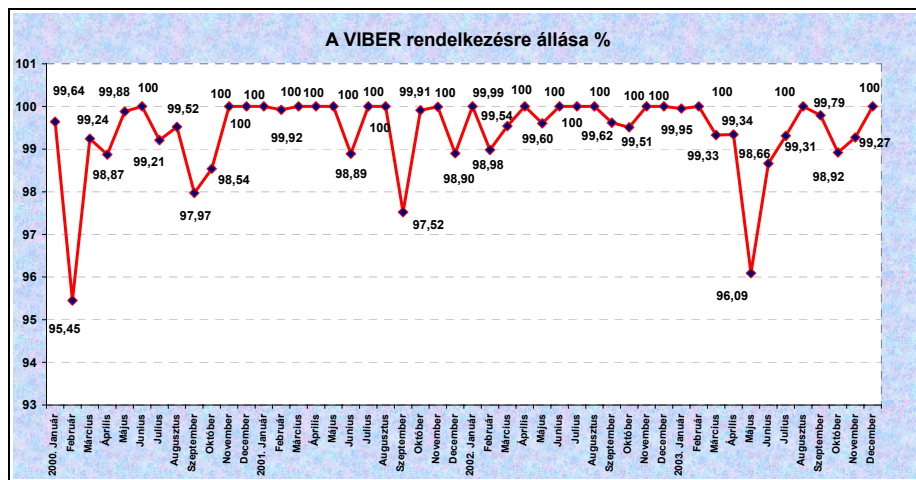
21. grafikon

¹ Azok a tételek szerepelnek az összesítésben, amelyekről a rendszer "fedezet hiány miatt sorban áll" üzenetet küldött. (A rendszer üzenettel értesíti a számlatulajdonos VIBER tagot, ha sora keletkezik elégtelen fedezet miatt, pontosabban a fizetési sor elején álló megbízás 90 másodpercig nem mozdul. Legközelebb akkor kap ilyen értesítést, ha a sorban elől álló tétel változik - pl. elszámolásra kerül, vagy hátrébb kerül a prioritási sorban - és van további sorban álló tétel, ami 90 másodpercen át nem teljesül. vagyis további tételek is állhattak sorban, de azokról nem áll rendelkezésünkre információ). A tényleges sorban állás nagyobb is lehetett.

22. grafikon

A **VIBER rendelkezésre állása** 2003-ban éves átlagban **99,34 %** volt, ami némileg elmarad a megelőző év 99,8 %-os mutatójától. Az év folyamán 24 esetben fordult elő, hogy a rendszer nyitása későbbre tolódott, vagy a rendszer napközben leállt. A **kieső üzemidő 13 óra** volt. A leghosszabb napi leállás 2003. május 5-én **1 óra 45 percig** tartott. A működési hiba oka áramszünet, SWIFT kapcsolat hiánya, az analitikus számlavezető rendszer problémája, verzióváltás volt. A havonkénti rendelkezésre állást a következő grafikon mutatja.

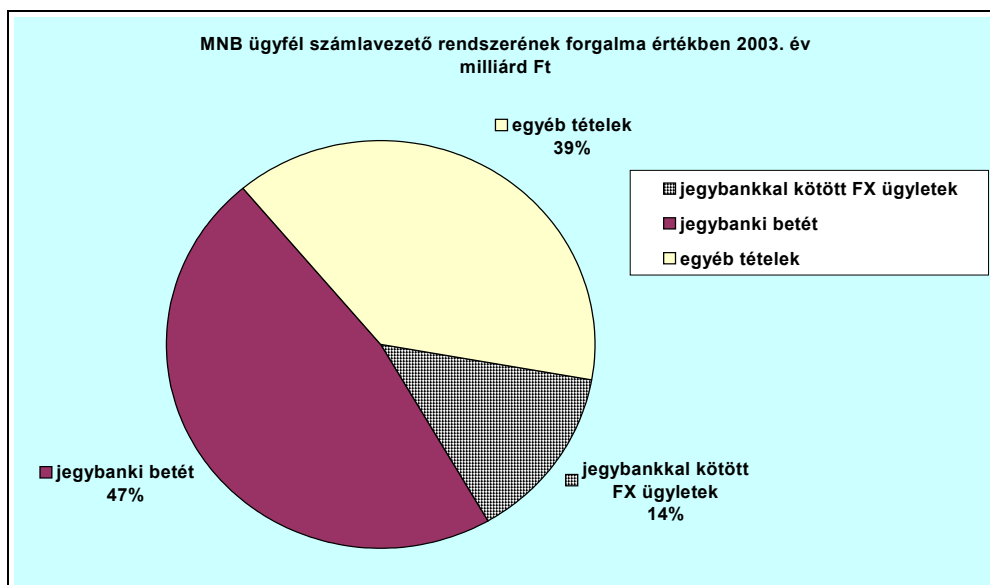
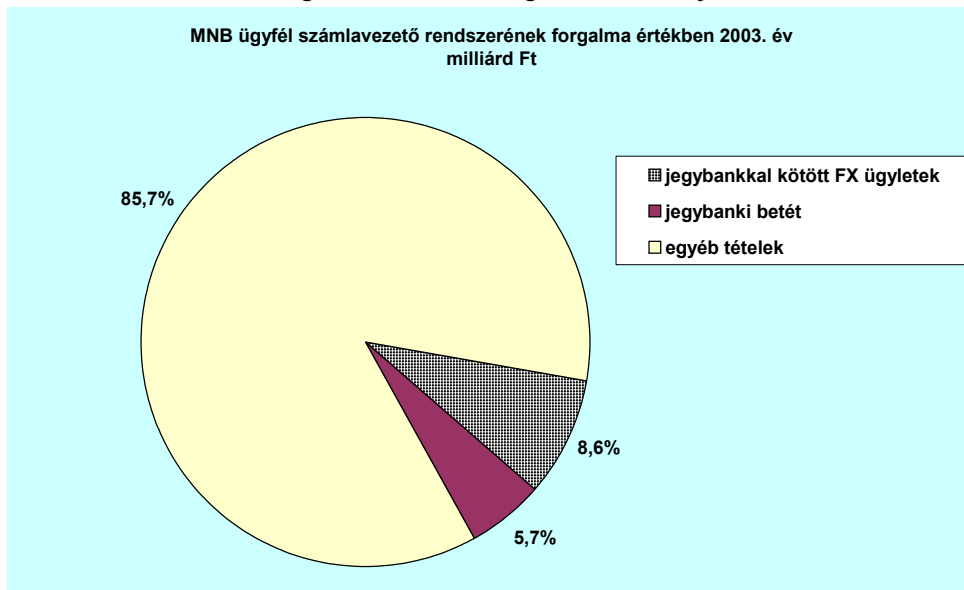

23. grafikon

2.2.2. Az MNB ügyfélszámlavezető rendszere

Az MNB ügyfélszámlavezető rendszerében 2003-ban 71 ezer db tételt könyveltek 7,6 ezer milliárd forint értékben, amely a 2001. évi forgalmat volumenben 23 %-kal haladta meg, a forgalom értéke négyszeresére nőtt. A műveletek 88,2 %-át az MNB-vel kötött deviza ügyletek forint oldali terhelése tette ki. A betételhelyezés aránya

kicsi (2 %), mivel csak a nem VIBER tagok betétügyletei, illetve a VIBER tagoknak az üzemidő végén megkötött betétügyletei miatti terhelést könyvelik az ügyfélszámlavezető rendszerben. Az egyéb tételek aránya 9,8 %, melybe jutalék és kamatfizetések, azonnali inkasszók, illetve a nem VIBER tagok fizetési forgalma tartoznak. Ezen tételek forgalmi értékének megoszlását mutatja a következő ábra.

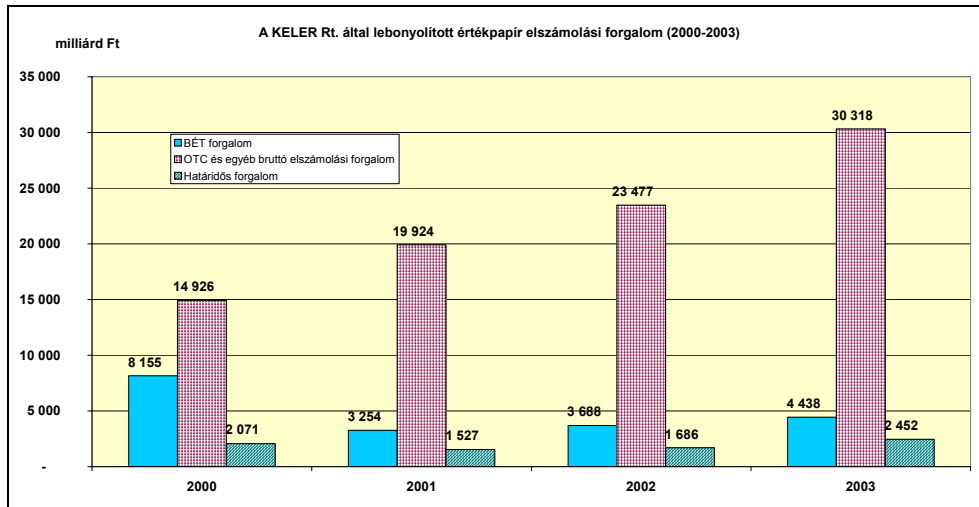

24. grafikon

2.3 Értékpapír elszámolási forgalom

A KELER végzi a Budapesti Értéktőzsdén és Árutőzsdén kötött ügyletek, valamint az OTC ügyletek értékpapír oldali teljesítését, és kezdeményezi az MNB-nél számlát vezető hitelintézetek ügyleteinek pénzüldali teljesítését a VIBER-ben. A három piac forgalmának értéke 2003-ban **37,2 ezer milliárd forint** volt, ami a 2002. évi

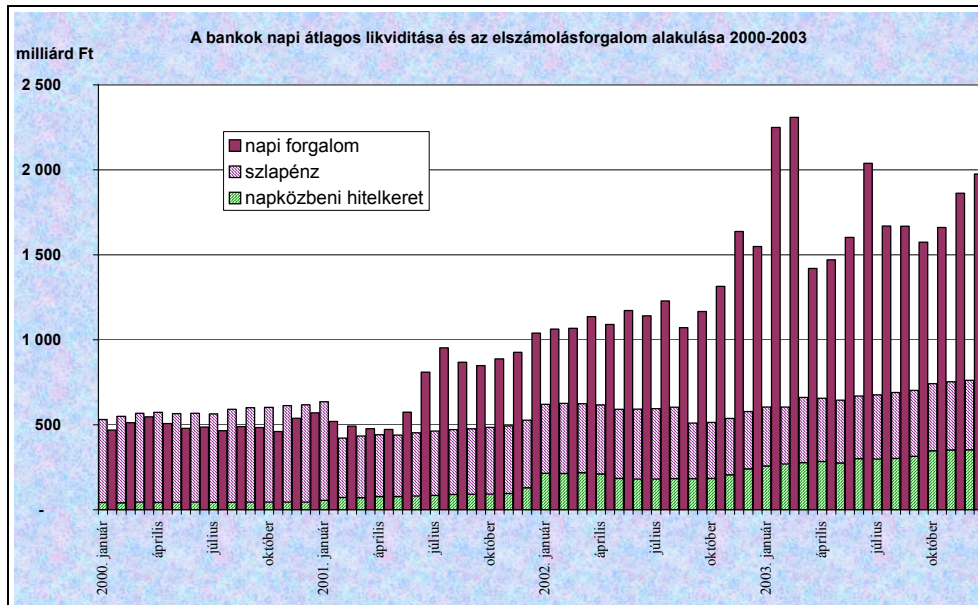
forgalmat 29,0 %-kal meghaladta. A forgalom túlnyomó részét az OTC ügyletek tették ki. Az értékpapír ügyletek forgalmának évenkénti megoszlását mutatja a következő grafikon.

25. grafikon

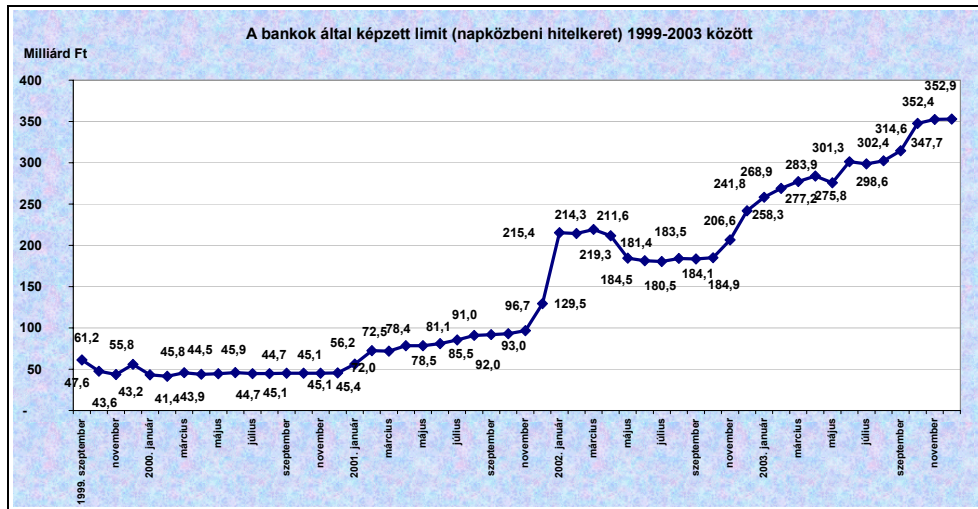
3. Likviditáskezelés a fizetési rendszerekben

A VIBER tagok a napi fizetési forgalmukat a pénzforgalmi számlaegyenlegük és napközbeni hitelkeret igénybevételével bonyolítják le. 2003-ban az **átlagos napi forgalom 1 792 milliárd forint** volt, amely csaknem másfélszerese az előző évi adatnak (1 220 milliárd Ft). Az átlagos számlapénz állomány 378 milliárd forint volt, 2,7 %-kal csökkent, tehát lényegében nem változott az előző évhez képest, a kötelező tartalék képzés területén nem történt változás. Nőtt ugyanakkor a **napközbeni hitelkeret-képzés átlagosan 207,7 milliárd forintról 302,8 milliárd forintra**. A VIBER tagok összes likviditásának növekedésének üteme (15,1 %) azonban így is elmarad a fizetési forgalom növekedése mögött (46,9 %). A három komponens havonkénti változását szemlélteti a következő grafikon.

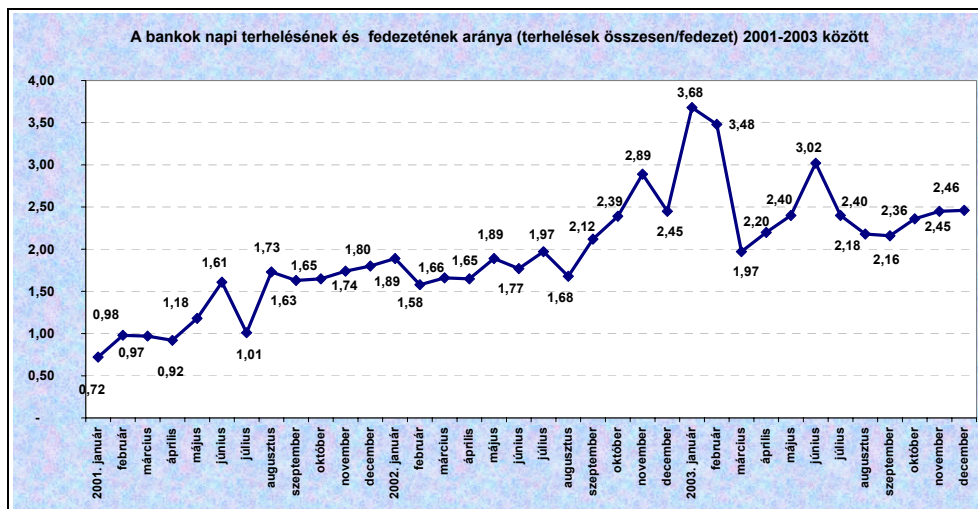
26. grafikon

A bankok által képzett hitelkeret átlagos havi állományának változását mutatja a következő grafikon, melyen a megelőző időszakhoz képest egyenletesebb növekedés, kisebb ingadozás jellemzi a 2003. évet.

27. grafikon

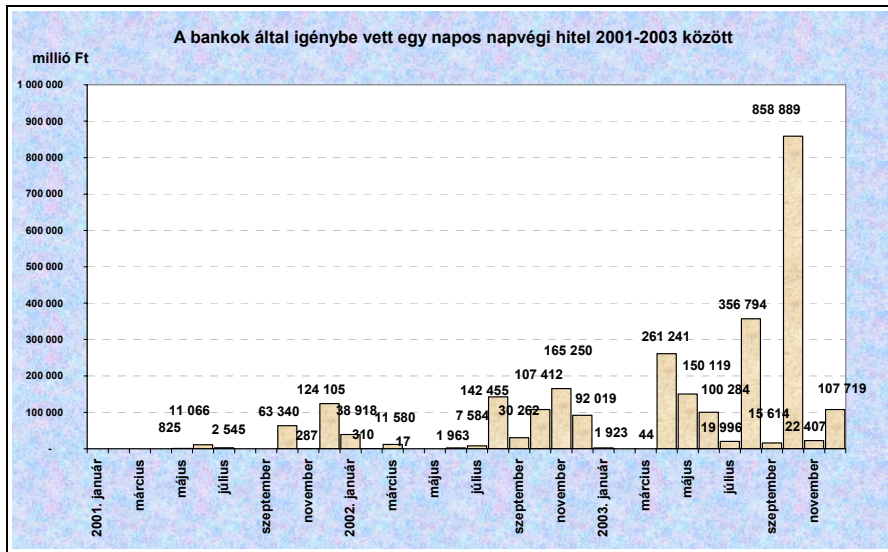
2003-ban a napi fizetési forgalom éves átlagban a rendelkezésre álló fedezetek **2,56-szorosát** tették ki. Ez az arány az évek során folyamatosan nő, 2002-ben átlagosan kétszeres volt a fedezettség (2001-ben 1,49). A mutató ezen átlagát jelentősen befolyásolja a 2003. januári forint elleni spekuláció következtében kialakult "csúcsforgalom", az év második felében a forgalom és likviditás aránya egyenletesebb képet mutat. Ennek havonkénti alakulása látható a következő grafikonon.

28. grafikon

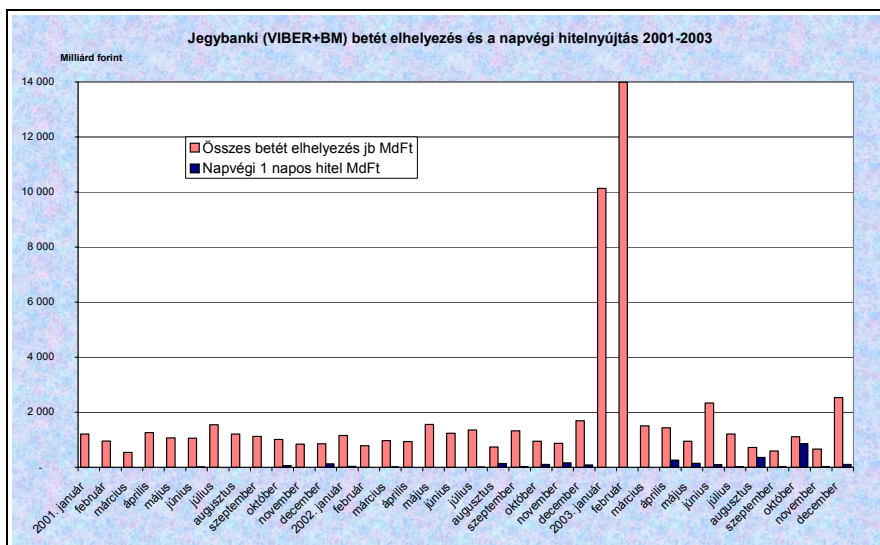
A bankok által igényelt **napvégi** (egy napos) **hitel** összege 2003. év folyamán **1 895 milliárd forint** volt, mely **3,2-szeresen** haladta meg a 2002-ben igénybe vett hasonló hitel összegét (a 2001. évének pedig 9,4-szerese). Az októberi 859 ezer milliárdos kiemelkedő hitelfelvételi forgalom 68,6 %-a négy bankhoz köthető.

A napvégi hitelfelvételek havi alakulását szemlélteti a következő grafikon.

29. grafikon

A napvégi hitel nagyarányú növekedése mellett a jegybanknál elhelyezett betétek összege (35,4 billió forint) is jelentősen (2,5-szeresére) nőtt, melynek 68 %-át az év első két hónapjában helyezték el a bankok az MNB-nél. A következő grafikon a jegybanki betét elhelyezést mutatja havi bontásban, kiegészítve a havi napvégi hitelek összegével.

30. grafikon